

Grote Oogst Breda

Plan van Uitvoering
2026-2030

06-05-2026
definitief

De Mark

BEDRIJVENVERENIGING
de Krogten

**GEMEENTE
BREDa**

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1. Grote Oogst	3
1.2. De totstandkoming van dit Plan van Uitvoering.....	3
2. De bedrijventerreinen De Krogten en De Mark	5
2.1. De Krogten.....	5
2.2. De Mark	11
3. De ambities	17
3.1. De ambities van Breda.....	17
3.2. Ambities voor Grote Oogst.....	21
3.3. Waar zetten we op in (projecten)	33
4. Hoe gaan we het doen	50
4.1. Projectorganisatie.....	50
4.2. Partners en stakeholders	54
4.3. Potentiële partners of stakeholders:.....	55
5. Financiën	58
5.1. Beschikbare middelen:	58
5.2. Begroting Grote Oogst middelen (euro's)	61
6. Ondertekening.....	62
7. Bijlagen.....	63

1. Inleiding

Voor u ligt het Plan van Uitvoering voor Breda voor de aanvraag van een bijdrage voor de regeling Grote Oogst van de Provincie Noord-Brabant. Dit plan is opgesteld door de samenwerkende bedrijvenverenigingen op De Krogten en De Mark, de Gemeente Breda en de Provincie Noord-Brabant.

1.1. Grote Oogst

Met de aanpak 'Grote Oogst' geeft de Provincie Noord-Brabant een extra impuls aan het verduurzamen van bedrijventerreinen met een hoge milieu-impact. Duurzame bedrijventerreinen zijn voor de provincie een belangrijke voorwaarde voor een toekomstbestendige economie en een goed en gezond woon- en vestigingsklimaat. Tegelijkertijd kunnen bedrijventerreinen een grote bijdrage leveren aan onder andere de energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie en stikstofreductie. Drie jaar geleden is Grote Oogst gestart op 12 bedrijventerreinen verspreid over Noord-Brabant. Dit jaar start een tweede ronde Grote Oogst waarvoor de Bredase terreinen De Krogten en De Mark zijn geselecteerd. In deze tweede ronde ligt de focus op de thema's Energietransitie, Klimaatadaptatie, Circulaire Economie en Samenwerking. Voorwaarde voor deelname is een concreet Plan van Aanpak.

1.2. De totstandkoming van dit Plan van Uitvoering

Het Plan van Aanpak, vanaf nu Plan van Uitvoering genoemd, is tot stand gekomen op basis van:

- Een inventarisatie en analyse van beschikbare onderzoeken over De Krogten en De Mark. Hiermee is waarmee een beeld gevormd van de opgaven en kansen.
- Een werkbezoek aan Grote Oogst-terrein Vijf Eijken in Oosterhout. Het Grote Oogst-plan van Vijf Eijken heeft als basis gediend voor het plan in Breda.
- Gesprekken met de parkmanager en de besturen van de bedrijvenverenigingen De Mark en De Krogten.
- Twee werksessies met ondernemers op 27 november 2025 en op 25 februari 2026, beide bezocht door zo'n 40 bezoekers.
- Gesprekken met de Provincie Noord-Brabant en tekstuele feedback en suggesties door inhoudelijke experts van de provincie.

- Input vanuit vakafdelingen van de Gemeente Breda
- Staf Werklocaties (wethouder Van Vliet), 30 maart 2026

Het concept-Plan van Uitvoering is na de eerste werksessie toegestuurd aan de provincie en de bedrijvenverenigingen en is uitgebreid besproken en van tekstuele feedback voorzien door beide verenigingen en de provincie.

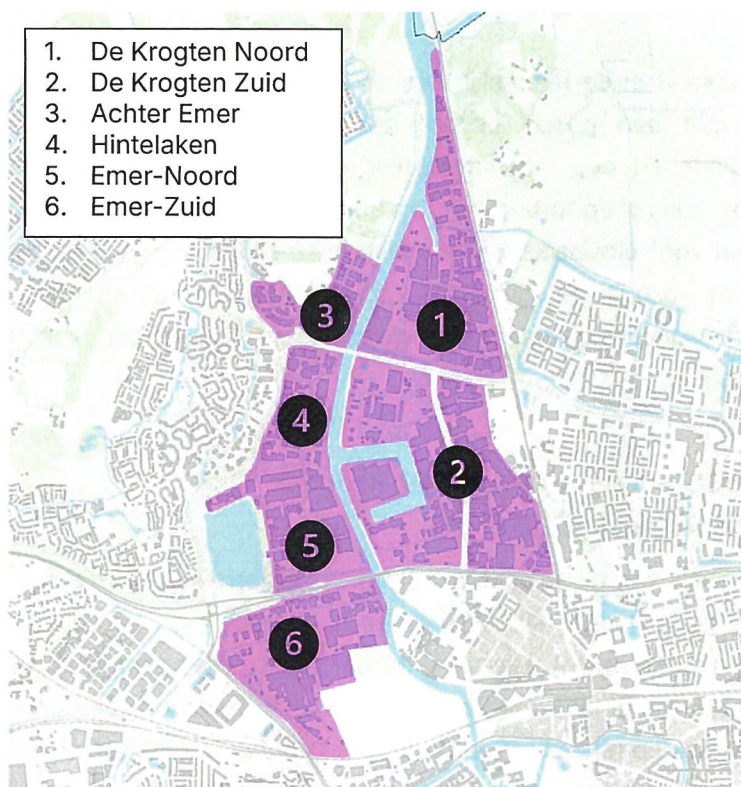
Daarna heeft de tweede werksessie plaatsgevonden, zodat alle ondernemers op de terreinen feedback konden leveren op het concept. In die tweede werksessie zijn de ambities aangescherpt; niet meer ver weg (2040 en verder), maar ambities passend bij de project-periode van vier jaar. Ook kozen ondernemers in deze bijeenkomst welke projecten ze het meest kansrijk achten. Voor enkele projecten is al concreet interesse getoond door ondernemers.

Na deze tweede werksessie is het concept aangescherpt met in achtneming van alle feedback. Deze is wederom voorgelegd aan beide bedrijvenverenigingen en de provincie.

Het plan van uitvoering is ondertekend door de samenwerkende partners en daarmee definitief gemaakt.

2. De bedrijventerreinen De Krogten en De Mark

De provincie heeft de terreinen De Krogten en De Mark geselecteerd voor deelname aan Grote Oogst. De Krogten bestaat uit De Krogten Noord (1) en Zuid (2). De Mark bestaat uit de terreinen Achter Emer, Hintelaken, Emer-Noord en Emer-Zuid (3 t/m 6). Het totale gebied heeft een oppervlakte van 338 ha.

Kaartweergave geselecteerde terreinen

2.1. De Krogten

De Krogten is één van de oudste bedrijventerreinen van de stad. Het bedrijventerrein is bruto 160 ha (netto 147 ha). Op De Krogten Noord en Zuid zijn in totaal 314 vestigingen geregistreerd (*bron: vestigingenregister 2024, KVK*) in zeer uiteenlopende sectoren: van zwaardere industrie tot hoogwaardige kantoorgebruikers en grootschalige detailhandel. De bedrijven op De Krogten Noord zijn actief in logistiek, automotive, techniek en zakelijke dienstverlening. De Krogten Zuid kent een vergelijkbaar breed palet aan sectoren, waaronder industrie, bouw, automotive en zakelijke dienstverlening. De bedrijven bieden plek aan ongeveer 4.800 arbeidsplaatsen. Daarnaast

beschikt het terrein over de een goede ontsluiting op de randwegen, mogelijkheden tot watervervoer en vestiging van bedrijven met een hoge milieucategorie én nabijheid van binnenstad en stationsgebied. Het is één van de laatste plekken in Breda waar nog ruimte wordt geboden aan watergebonden en zwaardere bedrijvigheid (*bron: Stec Groep, Naar een lange termijnvisie voor De Krogten, juni 2022*).

De Krogten is in de Ruimtelijk Economische Visie 2040 aangemerkt als een terrein met een goede uitgangspositie voor circulaire economie. Er is milieuruimte en een waterontsluiting en daardoor bij uitstek geschikt om circulaire ketens op te bouwen. Dit biedt kansen voor samenwerking tussen bedrijven voor uitwisseling van reststromen en verwerking van bulkstromen. De wens vanuit de visie is om ruimte te creëren voor circulaire productieprocessen, opslag en overslag en het leggen van nadruk op energiehubs.

Relevante onderzoeken over De Krogten

1. Omgevingsscan 2025

Aan de basis van de selectie als Grote Oogst terrein ligt een omgevingsscan. Deze is gedaan door NL Greenlabel in opdracht van de Provincie Noord-Brabant (zie bijlage 1). Hieruit blijkt dat De Krogten als geheel een krappe voldoende (D) scoort op milieuthema's. Dieper ingezoomd scoort De Krogten onvoldoende op hittestress, wateroverlast, hinder (luchtkwaliteit en geluid) en vegetatie. Het cijfer wordt positief beïnvloed door de aanwezigheid van fietspaden en een bushalte en de aanwezigheid van groene ruimte in de nabijheid van gebouwen.

De omgevingsscan biedt concrete mogelijkheden om de onvoldoende scores te verbeteren, zoals de aanplant van bomen en struiken, het verwijderen van verharding, het verbinden van groene ruimtes, het wegnemen van windbelemmeringen, het inzetten op duurzame en emissievrije mobiliteit, het aanbrengen van geluidsabsorberende maatregelen en het beter inrichten van de openbare ruimte voor langzaam verkeer.

2. Rapportage Toekomstbestendige bedrijventerreinen 2022

Bureau Buiten heeft in opdracht van de Gemeente Breda in 2022 onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van alle Bredase bedrijventerreinen. Voor De Krogten kwamen de volgende voor Grote Oogst relevante zaken naar boven.

De Krogten Noord

Bevindingen	Aanbeveling
161,2 MW vermogen aan duurzame energie via SDE subsidies aanwezig.	
Laag percentage zonnepanelen	Elektriciteitsnetwerk vol, dus stimuleer aanleg groene daken tbv aanpak hittestress
Nog veel platte daken in zuidopstelling voor zonnepanelen	
Geen ruimte op elektriciteitsnet	
Weinig groen	Meer groen in openbare ruimte realiseren
Weinig infiltratiemaatregelen	Meer infiltratiemaatregelen aanbrengen via halfverharding
Wandelen en fietsen op het terrein niet aantrekkelijk	
Lage score OV bereikbaarheid	

41% van de panden met energielabel heeft A t/m A+++	
---	--

De Krogten Zuid

Bevindingen	Aanbeveling
Warmtenet aanwezig	
Potentieel om lokaal restwarmte te gebruiken	
Laag percentage zonnepanelen; wel nog veel fysieke ruimte hiervoor	Elektriciteitsnetwerk vol, dus stimuleer de aanleg van groene daken tbv tegengaan hittestress
Veel zwerfafval in een aantal bermen	Zet samen met ondernemers in op aanpak zwerfvuil.
Matige bereikbaarheid OV	
Enkele panden slecht onderhouden	Stimuleer vastgoedeigenaren om panden op te knappen en te verduurzamen

3. Klimaateffectatlas

Uit de gegevens van Bureau Buiten blijkt dat Hittestress eigenlijk overal wel voorkomt. Op de site klimaateffectatlas.nl is op een kaart duidelijk dat dit met name op Krogten Zuid het ergst is:

Qua groen blijkt Krogten ook laag te scoren op de hoeveelheid groen in het algemeen en de hoeveelheid openbaar groen. Ook de boomkroonoppervlakte en de schaduw op wandel- en fietspaden scoren lager dan gemiddeld op

bedrijventerreinen. Dit versterkt de hittestress en biedt kansen om op in te zetten.

Mate van Samenwerking:

Op De Krogten is Bedrijvenverenigingen De Krogten actief. Deze ondernemersvereniging bestaat al ruim 30 jaar. Sinds ruim een jaar is er een gedeeltelijk nieuw bestuur met drie bestuursleden en is de vereniging in opbouw. Het ledenaantal is gegroeid naar zo'n 80 leden. Het nieuwe bestuur is gestart met het verbeteren van de identiteit en digitale zichtbaarheid als basis voor communicatie, waaronder over (toekomstige) projecten. Daarmee zal naar verwachting de aantrekkelijkheid voor nieuwe leden toenemen en zal de bedrijvenvereniging fit zijn voor de toekomst. Afgelopen jaar is al ingezet op een aantal bijeenkomsten om de banden met de leden aan te halen en heeft de vereniging deelgenomen aan het project Energy Hubs. Het Grote Oogst project komt zeer welkom, maar geeft tegelijkertijd een forse uitdaging vanwege de brede omvang en snelheid waarmee inhoudelijke keuzes gemaakt moeten worden en het creëren en ervaren van voldoende draagvlak bij de achterban. Aan de andere kant biedt Grote Oogst ook kansen om de samenwerking tussen de bedrijven met hulp en ondersteuning van de bedrijvenvereniging verder te intensiveren.

Het gebied waar de leden van de bedrijvenvereniging gevestigd zijn loopt niet helemaal synchroon met het Grote Oogst-gebied dat de provincie heeft aangewezen. Een aantal leden is gevestigd aan de overzijde van de Crogtdijk en de Terheijdenseweg. Deze snippers met bedrijven liggen tussen een

woonwijk en het bedrijventerrein in. Er zal daar dus geen bedrijvenvereniging op zichzelf ontstaan. De Krogten heeft hen meer dan verwelkomd. Binnen de kaders van Grote Oogst kijken we of deze bedrijven deel kunnen nemen aan projecten.

2.2. De Mark

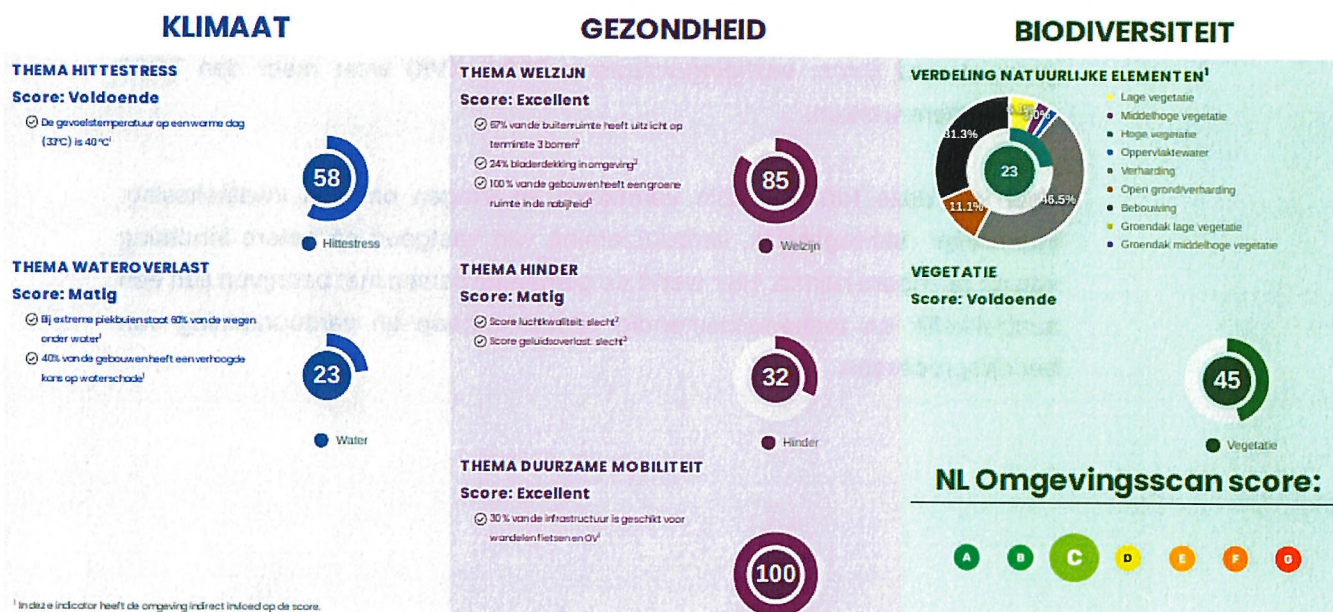
De terreinen van De Mark (deelgebied 3 t/m 6) zijn in de visie aangemerkt als gemengde terreinen. Ze huisvesten het MKB in uiteenlopende sectoren en bieden werkgelegenheid dichtbij huis. Emer-Noord (deelgebied 5) heeft een focus op logistiek. Op de terreinen van De Mark zijn 339 vestigingen geregistreerd (*bron: vestigingenregister 2024, KVK*) waar meer dan 7.000 werknemers werken.

Veel van deze terreinen zijn verouderd en vragen om een kwaliteitsslag: intensiever ruimtegebruik, verduurzaming van vastgoed en betere inrichting van de openbare ruimte. Hier werkt de gemeente samen met bedrijven aan een aantrekkelijk en toekomstbestendig werklandschap en verduurzaming van bedrijfsprocessen.

Relevante onderzoeken over De Mark

1. Omgevingsscan 2025

Ook voor De Mark is in het kader van Grote Oogst een omgevingsscan gedaan door NL Greenlabel in opdracht van de Provincie Noord-Brabant (zie bijlage 2). Hieruit blijkt dat het gebied overall een voldoende (C) scoort op milieuthema's. Dieper ingezoomd scoort De Mark een krappe voldoende op Hittestress en een onvoldoende op Wateroverlast, Hinder (luchtkwaliteit en geluid) en Vegetatie. Het cijfer wordt positief beïnvloed door de

aanwezigheid van fietspaden en een bushalte en de aanwezigheid van groene ruimte en bomen in de nabijheid van gebouwen en buitenruimte.

De omgevingsscan biedt concrete mogelijkheden om de scores te verbeteren, zoals het creëren van meer schaduwplekken door bijv. pergola's met schaduwdoeken en gevelgroen, de aanplant van bomen en struiken, het verwijderen van verharding, het creëren van meer waterbuffers, het stimuleren van groene daken, het verbinden van groene ruimtes, het toepassen van materialen met lichtere kleuren, het wegnemen van windbelemmeringen, het inzetten op duurzame en emissievrije mobiliteit, het aanbrengen van geluidsabsorberende maatregelen en het beter inrichten van de openbare ruimte voor langzaam verkeer. Daarbij is het van belang om de samenhang van maatregelen te bekijken en experts en gebruikers (ondernemers) te betrekken voor draagvlak, kansrijkheid en duurzame uitvoering.

2. Rapportage Toekomstbestendige bedrijventerreinen 2022

Ook de terreinen van De Mark zijn onderdeel van het eerdergenoemde onderzoek van Bureau Buiten uit 2022. Voor De Mark kwamen de volgende voor Grote Oogst relevante zaken naar boven. Dit onderzoek is vier jaar oud.

Achter Emer (deelgebied 3)

Bevindingen	Aanbeveling
Groenvoorziening op het terrein is beperkt: veel verharding en geen beleefbaar groen	Zoeken naar mogelijkheden voor groen en groen(blauwe) daken i.v.m. hittestress
Mogelijkheid voor een 'ommetje' zeer beperkt	Wandelen aantrekkelijker maken door wandelpaden toe te voegen, passend binnen de openbare ruimte.
Sprake van structurele netcongestie op het stroomnet; knelpunt voor het plaatsen van zonnepanelen	Zoek naar oplossingen voor netcongestie (in gesprek met netbeheerder of via lokale oplossingen)
0,8 MW vermogen aan duurzame energie via SDE-subsidies aanwezig	
Veel onbenut dakoppervlak	
Matige score OV bereikbaarheid	Onderzoek naar de behoefte.
Relatief veel circulaire banen	

Hintelaken (deelgebied 4)

Bevindingen	Aanbeveling
Warmtenet aanwezig	
Weinig groen, wel een bomenrij in het midden van het terrein	Vergroeningsslag geadviseerd ivm hoge hittestress en weinig groen, zowel via groene daken als in de openbare ruimte en op eigen kavels
Weinig infiltratiemaatregelen, op een paar putten langs de weg na	Breng in kaart waar halfverharding kan worden aangebracht tbv hemelwaterinfiltratie.
Hoge hittestress	
Bomenrij goed onderhouden, rest van het groen minder.	Extra aandacht voor groenonderhoud
Geen van de panden met label heeft A t/m A+++	Stimuleer vastgoedeigenaren om panden te verduurzamen

Emer-Noord (deelgebied 5)

Bevindingen	Aanbeveling
Veel panden met zonnepanelen én ruimte voor meer	Stimuleer groene daken
6,3 MW vermogen aan duurzame energie via SDE subsidie aanwezig op het terrein	
Hoge hittestress	
Goede voetpaden en fietspaden ontbreken	Aanleg van goede fietspaden en trottoirs om wandelen en fietsen te bevorderen
Geen ruimte meer op het elektriciteitsnetwerk	
Veel zwerfafval waargenomen	Investeer in onderhoud
61% van de panden met energielabel heb cat. A t/m A+++	

Emer-Zuid (deelgebied 6)

Bevindingen	Aanbeveling
Divers groen en water aanwezig	Aanleg van goede fietspaden en trottoirs om wandelen en fietsen te bevorderen
Water kan goed afgevoerd worden	Stimuleer groene daken
Warmtenet aanwezig en potentie om lokaal restwarmte te gebruiken	
Slechts 5% van de panden heeft zonnepanelen	
Geen ruimte op het elektriciteitsnetwerk	
Hoge hittestress	
Slecht onderhouden groen	Investeer in het onderhoud van het groen
68% van de panden met energielabel heeft label A en A+++	

3. Klimaat-effectatlas

Op De Mark is de gevoelstemperatuur erg hoog (hoger dan gemiddeld). Dit kan komen door het geringe hoeveelheid groen op privaat terrein. Want de hoeveelheid boomkroonoppervlak is veel groter dan op een gemiddeld bedrijventerrein. (zie klimaat-effectatlas.nl over buurt 'Emer'). Het kan dus interessant zijn om groen op privé-grond te stimuleren.

Mate van Samenwerking

De Mark heeft een bedrijvenvereniging met 63 leden. Sinds voorjaar 2025 heeft De Mark een parkmanager die 8 uur per week werkt voor de bedrijvenvereniging. De parkmanager zet vooral in op ledenwerving en heeft daarvoor inhoud (projecten) nodig om bedrijven te enthousiasmeren voor het lidmaatschap. De parkmanager heeft tevens een separate opdracht gehad voor het uitrollen van het project Energy Hubs op De Mark. Dit project wacht nu op een vervolg. Sinds de aanstelling van de parkmanager is het ledenaantal stijgende en de betrokkenheid groeiende.

3. De ambities

De aanpak Grote Oogst draagt bij aan grotere opgaven waar Breda in het algemeen -en de bedrijventerreinen specifiek- mee te maken hebben op het gebied van duurzaamheid.

3.1. De ambities van Breda

Breda heeft zijn ambities voor de werklocaties vastgelegd in de (op 5 maart 2026 door de gemeenteraad vastgestelde) Ruimtelijk Economische Visie 2040 'Ruimte voor werken en ondernemen'. Ambitie is dat Breda in 2040 beschikt over sterke en vitale werklandschappen die het fundament vormen onder de welvaart van de stad en de regio. Bedrijventerreinen, kantoorlocaties en campussen zijn dan niet langer alleen functionele werkplekken, maar dynamische omgevingen waar ondernemerschap, innovatie en talent samenkomen. Ze zijn aantrekkelijk voor bedrijven, bieden werkgelegenheid voor praktisch en theoretisch geschoolden en dragen bij aan de identiteit van Breda als ondernemende en gastvrije stad.

Hiervoor investeert Breda in de kwaliteit van de bestaande terreinen: intensiever ruimtegebruik, het juiste bedrijf op de juiste plek en een goed georganiseerd bedrijfsleven. Op het gebied van duurzaamheid zetten we ook

grote stappen. Minder verharding en meer groen zorgen voor een omgeving die bestand is tegen hitte en wateroverlast en die aantrekkelijker is voor ondernemers en werknemers.

De werklandschappen zijn in 2040 ook de motoren van de economische transitie. Hier hebben bedrijven samen de problemen rond netcongestie opgelost met slimme energiehub's en opwek en opslag van duurzame energie. Er is ruimte voor de soms lawaaiige en stoffige verwerking van grondstoffen die hoort bij de circulaire economie en voor de energietransitie.

Ambitie ten aanzien van energie

De ambities van Breda op het gebied van energie, klimaat en circulariteit vinden hun oorsprong in de Duurzaamheidsvisie 2030 (uit 2016), die jaarlijks wordt gemonitord via de Klimaatbegroting. In deze visie staan langetermijn-doelen.

Breda wil CO₂-neutraal zijn in 2044 en 55% minder CO₂ uitstoten in 2030 t.o.v. 1990.

Ambitie ten aanzien van Circulariteit:

Meer specifiek heeft het college van burgemeester en wethouders onlangs besloten dat het wil inzetten op een volledig circulair Breda in 2050 (*bron: Inspiratiedocument Circulaire Economie, dec. 2026*). Daarin wordt ingezet op de thema's:

1. Biobased en circulair bouwen
2. Circulair consumeren en inkopen
3. Breda als circulaire hotspot en denktank
4. Breda als verbinder van Boer en Bord
5. Breda maakt van afval een grondstof voor de toekomst.

Op enkele thema's kan vanuit Grote Oogst een bijdrage geleverd worden. Denk bijv. aan thema 5.

Ambitie ten aanzien van Klimaat:

Voor klimaat heeft Breda ambities uitgewerkt in het Groenkompas uit 2021 waarin Breda de ambitie uitspreekt om de eerste Europese stad in een park te worden in 2030. Inmiddels heeft dit geleid tot wereldwijde erkenning in de vorm van een National Park City status. Dit betekent niet dat Breda klaar is. Integendeel: deze status is een stimulans om samen met partijen in de stad deze ambitie waar te maken; groen realiseer je namelijk zowel in openbaar als in privaat gebied. Naast de positieve effecten op biodiversiteit en klimaat (hitte en overstromingsrisico) wordt in het Groenkompas met name de relatie gelegd tussen groen en de verbetering van gezondheid en geluk. Daarom is het nodig om in ieders nabijheid toegankelijk kwalitatief groen te ontwikkelen. ("pantoffelafstand"). Ook zorgt groen door het positieve effect op de uitstraling voor waardevermeerdering van vastgoed.

Voor wat betreft de bedrijventerreinen is er voor bestaande terreinen geen verplichting opgenomen in het Groenkompas. Voor nieuwe terreinen wel (minimaal 15%) Kwalitatief zet het Groenkompas in op maatregelen die nuttig zijn voor doelsoorten. Daarnaast is het belangrijk dat er een ecologische verbindingszone door het plangebied loopt: (de oevers van) de rivier de Mark. Via het programma Kleine Oogst en een pilot op Emer-Zuid zijn de eerste pogingen van het stimuleren van groen op bedrijventerreinen gedaan.

3.2. Ambities voor Grote Oogst

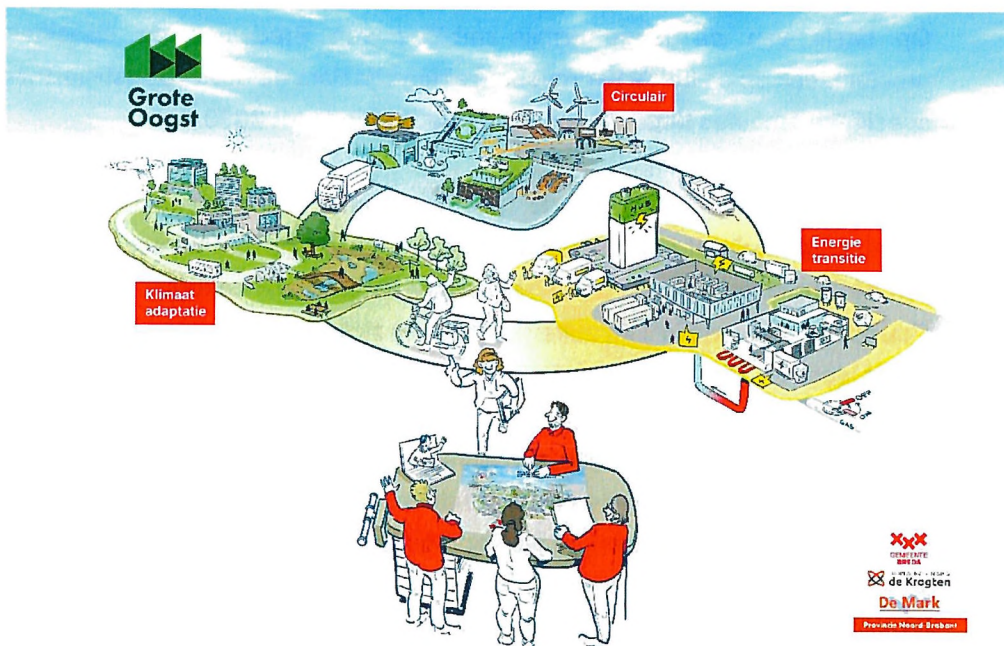
Op basis van de lange-termijn-ambities van Breda en de specifieke problematiek op de beide bedrijventerreinen zijn door de Grote-Oogst-partners specifieke ambities bepaald voor de projectperiode tot 2030.

In algemene zin streven de partners naar een toekomstbestendig bedrijventerrein met een duurzaam en aantrekkelijk ondernemersklimaat. Los van de ambities willen de partners graag waar mogelijk concreet aan de slag ("de schop de grond in") en zullen kansen die zich daartoe voordoen ook direct benut worden.

Centraal staat het creëren van een handelingsperspectief voor ondernemers en vastgoedeigenaren op de beide terreinen. We gaan niet op de stoel van de ondernemer zitten. Wel werken we aan het realiseren van de mogelijkheid om als ondernemer in actie te komen op het gebied van energie, circulariteit en klimaatadaptatie. Op deze manier maken we het ondernemers mogelijk om in Breda te kunnen blijven ondernemen en groeien op een aantrekkelijk terrein. Daar waar de gemeente een publieke taak heeft kan die gekoppeld worden met de ondernemersbehoefte. Bijvoorbeeld waar een energiekoppeling, groenvoorziening of wateropvang kan worden gerealiseerd in de openbare ruimte.

We zetten in op de drie thema's van Grote Oogst: Energie, Klimaat, Circulair. Het vierde thema (Samenwerking) valt ook onder de Grote Oogst-regeling. Er is in Breda ook een andere regeling om de samenwerking, organisatiegraad en professionaliteit van bedrijvenverenigingen te versterken (Subsidieregeling Impulsgeld Toekomstbestendige Bedrijventerreinen). Daarom is er in Breda voor gekozen het thema Samenwerking in dienst van de drie andere thema's te bekijken. Liever gebruiken we de Grote-Oogst-middelen daarom voor de drie inhoudelijke thema's. Dit is visueel gemaakt in figuur 1. Zie ook hoofdstuk 5 "Financiën".

Voor de drie inhoudelijke thema's zijn de ambities en doelstellingen hieronder per thema opgeschreven. Deze worden jaarlijks gemonitord door de partners onderling. Dit kan leiden tot bijstelling.

(figuur 1)

Energie:

De beschikbaarheid van energie is een groot probleem aan het worden. De ambitie is om in 2030 de bedrijven op De Krogten en De Mark in de gelegenheid te stellen continuïteit en zekerheid te hebben op energiegebied. Daarnaast kunnen de bedrijven ook zicht krijgen op de energiemaatregelen die nodig zijn voor eventuele groeiplannen. De beschikbaarheid van laadinfrastructuur ten behoeve van de transformatie naar elektrificatie van het wagenpark heeft specifieke aandacht, omdat een collectieve oplossing voor bepaalde doeleinden (bijvoorbeeld stadsdistributie) de voorkeur heeft ten opzichte van alleen individuele oplossingen.

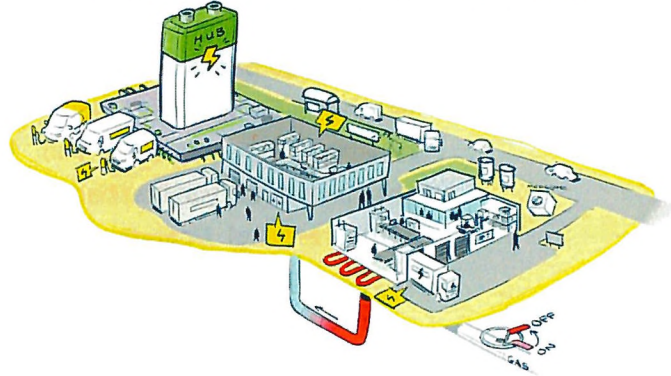
Om deze ambitie te kunnen behalen hebben we de volgende jaarlijkse concrete resultaten gepland.

- Jaar 1 (tot medio 2027):
 - o De haalbaarheidsstudie Energy Hubs is uitgevoerd, met focus op de grootste verbruikers van elektriciteit. De resultaten zijn gedeeld en uitgewerkt in nader te bepalen vervolgprojecten.
 - Er is een lijst met 3 tot 5 kansrijke vervolgprojecten geselecteerd gericht op reductie van energieverbruik, meer opwek van

duurzame energie inclusief eigen gebruik en samenwerking/uitwisseling. Daarbij kijken we naar de mogelijkheden voor clustervorming.

- Minimaal 50 ondernemers en/of vastgoedeigenaren zijn bereikt over het thema Energie (met focus op de grote verbruikers), waarvan er minimaal 20 meedoen aan het inzichtelijk krijgen van het energieverbruik van hun bedrijf/pand (en mogelijke maatregelen voor verduurzaming). Daarvoor hebben wij:
 - een bijeenkomst/kennissessie georganiseerd rondom het thema Energie.
 - drie best practices / voorbeeldverhalen opgehaald op het terrein t.b.v. communicatie of bedrijfsbezoek.
 - een gespreksleidraad en stappenplan ontwikkeld om individuele MKB-bedrijven concreet op weg te helpen.
- Er heeft zich een 'werkgroep Energie' gevormd met bedrijven die als een kerngroep fungeren rondom dit thema.
- Na 2 jaar (medio 2028):
 - Minimaal één kansrijk vervolgproject is uitgewerkt in een plan van aanpak voor een collectieve energieoplossing, zelfopwek, opslag en/of eigen gebruik.
 - 10 ondernemers en/of vastgoedeigenaren hebben maatregelen voor verduurzaming van hun energieverbruik opgepakt.
 - Indien mogelijk: doelstelling van concrete effecten (KPI's/KSF's) op energiereductie bepaald.
 - Er wordt gewerkt aan een laadinfra-strategie (collectieve oplossing) op De Mark en/of De Krogten.
- Richting 2030 (einde van Grote Oogst):
 - Er wordt voortgebouwd op de successen uit jaar 2 met meer projecten en/of projecten met een grotere impact.
 - Er is een onderzoek afgerond naar de haalbaarheid van een klein lokaal warmtenet, gevoed met lokale restwarmte.

- Er is een strategie voor laadinfrastructuur (openbaar) en het eerste laadplein is operationeel (evt. in combinatie met laden en lossen voor stadsdistributie)

Klimaatadaptatie

Hier staat de ambitie centraal voor het creëren van een aantrekkelijke, gezonde en koele werkomgeving. Hittestress wordt verminderd, net als de kans op wateroverlast. En werknemers ervaren het terrein als aantrekkelijk om te werken. Er wordt daarom ingezet op vergroening, afkoppeling van hemelwater en de gebruikskwaliteit en bereikbaarheid van groene plekken. Het Groenkompas wordt als leidraad gehanteerd: we zetten in op 15% groen oppervlakte groen van het terrein, waarbij kwalitatief wordt ingezet op maatregelen die aansluiten bij het steunen van doelsoorten. Maatregelen vinden plaats op zowel privaat en openbaar gebied. Denk aan groene gevels en groene of witte daken op private bedrijfspanden, groene erfafscheidingen en een schaduwrijke en veilige wandelroute in de nabijheid voor alle werknemers. Ook het optimaliseren van parkeervoorzieningen in combinatie met een groene inrichting behoort tot de opties, inclusief versterking en toegankelijkheid van de ecologische verbindingszone. Daar waar mogelijk kan werk-met-werk worden gemaakt waar de openbare ruimte onderdeel kan zijn van een plan.

Voor vergroening op privaat terrein focussen we op Emer. Voor maatregelen tegen hittestress focussen we op Krogten Zuid.

- Jaar 1: kennis vergaren, draagvlak creëren, inspiratie bieden en interesse wekken
 - o Er is een verkenning gereed naar de vergroeningskansen op het terrein:
 - Potentiële locaties voor groenontwikkeling, wandelroutes en lunchplekken
 - een aantal best practices/voorbeeldverhalen in kaart gebracht dat opgenomen kan worden in het communicatieplan (inclusief inzicht in de resultaten van het programma Kleine Oogst en een pilot op Emer-Zuid)
 - Er is bepaald hoeveel groen er nu is op de terreinen en dit is afgezet tegen de ambities uit het Groenkompas.
 - Subsidieregelingen in kaart en communiceerbaar.
 - o Er is een bijeenkomst/kennissessie/wandeling georganiseerd over het thema.
 - o Er is een 'werkgroep klimaat' geformeerd rondom dit thema met daarin een vertegenwoordiging van ondernemers.
- Na twee jaar:

- Er is een tiental ondernemers dat inzicht wil krijgen in vergroeningskansen en afkoppelkansen op hun perceel en aan hun pand.
- De eerste wandelroute/lunchplek wordt gerealiseerd. En een volgende plek wordt gekozen.
- Er is een monitor om de voortgang van percentage groen en afgekoppelde hoeveelheid hemelwater (m3) bij te houden.
- In 2030:
 - Minimaal 4 lunchplekken/wandelroutes gerealiseerd.
 - Kans op hittestress op De Krogten Zuid is verminderd.
 - Percentage groen op privaat terrein op Emer is aantoonbaar vergroot

Circulariteit:

Op het gebied van Circulariteit staan we nog in de kinderschoenen: we weten nog niet waar voor deze terreinen de focus moet liggen. Daarom willen we eerst in beeld krijgen welke grondstofstromen er zijn op het terrein, zowel inkomende stromen als uitgaande (rest)stromen. Ook willen we weten welke ondernemers welke grondstoffen verwerkt.

Ook hier ligt de focus op het feit dat we niet op de stoel van de ondernemer gaan zitten. Wel willen we ondernemers handelingsperspectief bieden door hen te inspireren en stimuleren tot het verminderen van afvalproductie en grondstofgebruik. Om de kans op impact te vergroten brengen we

ondernemers die grote grondstofstromen hebben (zowel inkomend of als reststroom) in kaart en gaan we proactief bij hen langs met aanbod, zoals ophaalronde voor een aantal stromen (denk bijv. aan pallets, elektronica). Ook stellen we ons open voor ondernemers die zichzelf melden.

Zodra er meer inzicht is in wie openstaat voor circulaire kansen kunnen we vervolgstappen nemen, zoals het koppelen van vraag en aanbod, specifieke inzamelingsacties of adviestrajecten gericht op bedrijfsprocessen.

- Jaar 1: kennis en inzicht vergaren, draagvlak creëren, inspiratie bieden en interesse wekken.
 - o Er is een analyse gedaan voor (een deel van) het terrein om inzicht te krijgen in grondstoffengebruik, het ontstaan van reststromen en kansrijke materiaalstromen voor interventies.
 - o Er zijn minimaal 25 ondernemers bereikt door:
 - een bijeenkomst/kennissessie te organiseren rondom het thema Circulariteit.
 - een uitvraag te doen naar ondernemers dat inzicht wil krijgen in de kansen op het gebied van circulariteit.
 - voorbeeldverhalen op te halen t.b.v. communicatie of een bedrijfsbezoek.
 - De grootste grondstofgebruikers in kaart te brengen en benaderen om actief aan de slag te gaan met circulariteit.
 - o Er is een 'werkgroep Circulariteit' geformeerd met daarin een vertegenwoordiging van ondernemers.
 - o Bepalen doelstellingen richting het einde van de Grote Oogst periode qua hoeveelheid grondstofbesparing en aantal deelnemende bedrijven.
- Jaar 2:
 - o Op basis van de doelstellingen aan het eind van Jaar 1:
 - bieden we circulariteitsscans aan bij individuele ondernemers, zowel proactief (door het benaderen van grote grondstofgebruikers) als reactief (op verzoek).
 - Ontwikkelen we een methode om de follow up van circulariteitsscans op te pakken. (circulaire routekaart)
 - Bekijken we de kansen voor een uitwisseling van reststromen, eventueel in de vorm van een deelplatform

- In 2030:
 - o Minimaal 15 ondernemers zijn aan de slag gegaan met de adviezen uit de circulariteitsscans waardoor er primaire grondstoffen en reststromen bespaard worden.

Samenwerking

Jaar 1: Naar elkaar toegroeien.

Het samenwerken aan Grote Oogst leidt ertoe dat partijen naar elkaar toegroeien. Sprekend voorbeeld is de door Grote Oogst ontstane prille samenwerking van de twee bedrijvenverenigingen De Mark en De Krogten. Dit geldt ook voor de samenwerking met de gemeente, de provincie en overige stakeholders. Deze prille samenwerkingen zijn soms nog onwennig en zullen gaandeweg makkelijker worden.

De samenwerkende partners zorgen voor afstemming in de communicatie, hoe we bedrijven benaderen, welke projectideeën komen bovendien en het samen organiseren van bijeenkomsten.

Ook het leren kennen van de bedrijven op de beide terreinen staat centraal. Door het relatief beperkte aantal leden van de bedrijvenverenigingen is het nog best een uitdaging om te komen met een lijst bedrijven die we kunnen benaderen en enthousiasmeren voor projecten. Daarom zullen zeker in jaar 1 ook veel bijeenkomsten georganiseerd en bedrijven 'koud' benaderd moeten worden, zonder dat daar direct de kans op succes gegarandeerd is.

Ook binnen het stadskantoor zijn vele disciplines en afdelingen actief op de bedrijventerreinen. Het is zaak om samen de focus op hetzelfde gebied te krijgen zodat collega's tegelijkertijd beschikbaar zijn om met de uitdagingen van deze twee bedrijventerreinen aan de slag te gaan en daar waar mogelijke werk-met-werk gemaakt kan worden waardoor niet alleen geld van Grote Oogst kan worden ingezet, maar ook middelen vanuit afdelingen die aan de lat staan voor de Grote Oogst thema's Klimaat Energie en Circulariteit én andere thema's waar een koppeling mee te maken valt, zoals upgrade openbare ruimte (schoon/heel/veilig), milieudoelstellingen (luchtkwaliteit, geluid, etc.) en mobiliteit.

Jaar 2: Projecten uitrollen

We streven er binnen naar een goede mix van projecten gericht op individuele ondernemers en groepen ondernemers. Ambities is dat bij elk thema altijd minimaal één project gaat lopen gericht op een groep ondernemers. Daarbij wordt in eerste instantie gedacht aan:

- Energie: collectieve oplossing
- Klimaat: lunchroutes en pauzeplekken
- Circulair: uitwisseling van reststromen of een terreinbrede ophaalronde van een bepaalde reststroom

Jaar 3 en verder:

De ervaring van collectieve projecten in jaar 1 en 2 zorgen voor mogelijkheden tot opschaling en/of herhaling van deze projecten in andere deelgebieden binnen het Grote Oogst plangebied.

Algemeen

- Vastgoedeigenaren in beeld:

Veel projecten kunnen niet doorgaan zonder de vastgoedeigenaar te betrekken. Maatregelen aan percelen en panden zijn immers zonder de eigenaar niet mogelijk.

- Wat zijn de top 10 vastgoedeigenaren en hoe komen we met hen in gesprek?
- Welke zijn zowel ondernemer als pandeigenaar?

- Communicatie en bijeenkomsten

- Zorgen voor een communicatieplan eind 2026 met aandacht voor
 - het gebruik van Chainels
 - voor het benaderen van ondernemers die geen lid zijn van de bedrijvenverenigingen. (i.s.m. Accountmanagement van de gemeente en de Bedrijvenverenigingen)
 - verhalen van goede voorbeelden over circulariteit, klimaatadaptatie en energie.
 - Het gezamenlijk bepalen van hoe we individuele gesprekken gaan voeren op het terrein
- Bijeenkomsten cyclus:
 - In jaar 1 (medio 2026 tot medio 2027) starten we met vier bijeenkomsten. In lijn het de Grote Oogst thema's en naam krijgen deze de werktitel: 'Herfstoogst', 'Winteroogst', 'Lenteeogst' en 'Zomeroogst'. Aan elke bijeenkomst zal een inhoudelijk thema worden gekoppeld. De vorm van de bijeenkomst kan wisselen. Gedacht wordt aan bijv. inhoudelijke presentaties, werksessies, bedrijfsbezoeken of een wandeling over het bedrijventerrein. De laatste bijeenkomst kan in het teken staan van het vieren van de eerste successen en de evaluatie van jaar 1.
 - We kijken naar 'inhaakmomenten' voor extra laagdrempelige activiteiten om aandacht te vragen voor Grote Oogst. Bijv. tijdens de Zero Waste Week, de Klimaatweek, de Week van de circulaire economie.

- Monitoring:

Op basis van de gestelde ambities wordt de voortgang gemonitord richting de provincie. Dit kan leiden tot bijstellen van de ambities, de projecten of de inzet

van middelen. Gezien de prille samenwerkingen op het terrein kan het zijn dat projecten langzamer of kleinschaliger op gang komen dan in eerste instantie gehoopt. Kleine succesjes moeten daarom niet leiden tot teleurstelling, maar horen er bij en moeten worden gezien als volwaardig. Mocht er onverhoopt echt te weinig van de grond komen en geen zicht zijn op bijv. gelijkwaardige financiële inbreng aan het eind van de vierjarenperiode dan kan tijdens de jaarlijkse evaluatie in overleg in het uiterste geval besloten worden om Grote Oogst Breda voortijdig te beëindigen.

Verder

- Afstemming rondom één-op-één-gesprekken

In het kader van Grote Oogst is het zaak om ondernemers en vastgoedeigenaren te gaan spreken. Er zijn diverse partijen die op bezoek gaan bij bedrijven, zoals de bedrijvenverenigingen, de gemeente vanuit meerdere afdelingen waaronder de accountmanagers Economie, maar ook andere partijen zoals bedrijfsadviseurs. We stemmen zoveel mogelijk onderling af welke bedrijven we spreken, welke boodschap we willen overdragen en hoe we elkaar op de hoogte houden. We besteden hier aandacht aan in het Communicatieplan.

3.3. Waar zetten we op in (projecten)

In de volgende tabellen zijn per thema de projecten aangegeven waarmee wordt gestart binnen de aanpak Grote Oogst.

3.3.1 Projecten Algemeen

A1: Een cyclus met Grote Oogst bijeenkomsten (startproject)	
Beschrijving	We willen zichtbaar en benaderbaar zijn en ontmoeting stimuleren. Daarom is het belangrijk om een 'jaarronde' kalender te maken met bijeenkomsten en andere samenkomsten. Belangrijk is een goede mix tussen de thema's en algemene bijeenkomsten. Ook biedt een kalender de mogelijkheid om inhaakmomenten tijdig in beeld te krijgen, zoals de klimaatweek, de zero waste week en de week van de circulaire economie.
Trekker	Gemeente en bedrijvenverenigingen
Deelnemers/ partners	
Uitvoering	In eigen beheer
Planning	Q3 2026
Beoogd resultaat	Een kalender met bijeenkomsten, waarvan er minimaal vier door onszelf worden georganiseerd; in eerste instantie zijn dit: - Herfstoogst – Q4 - Winteroogst – Q1 - Lenteoogst – Q2 - Zomeroogst – Q3 Daarnaast streven we ernaar om bij enkele logische inhaakmomenten iets te organiseren.
Begroting	€ 70.000,- (€ 5.000,- per bijeenkomst à 4 stuks per jaar, waarvan 2 in 2026) € 20.000,- t.b.v. inhaakmomenten (€ 5.000 per jaar)

A2: Communicatieplan	
Beschrijving	Een communicatieplan voor Grote Oogst is essentieel om structuur te bieden, misverstanden te voorkomen en betrokkenheid van stakeholders te garanderen. Het stelt vast <i>wie</i> wat, wanneer en hoe moet weten, wat zorgt voor een consistente boodschap en efficiënte samenwerking. Het plan helpt bij het behalen van projectdoelen door draagvlak te creëren, inspiratie te bieden en informatie op maat aan te bieden. Ook is er aandacht voor het afstemmen van individuele bedrijfsbezoeken.
Trekker	Gemeente en bedrijvenverenigingen
Deelnemers/ partners	
Uitvoering	Nader te bepalen
Planning	Q3 en Q4 2026
Beoogd resultaat	Een communicatieplan
Begroting	€ 35.000,- (€ 20.000,- voor het plan; daarna jaarlijks € 5.000,-)

A3: Het ontwikkelen van een monitor	
Beschrijving	Het is belangrijk om bij te houden wat we doen en bereiken in Grote Oogst. Op deze manier hebben we steeds duidelijk of we op koers liggen en kunnen we bijsturen indien nodig. Ook voor de verantwoording van het project richting geldschietters is dit belangrijk.
Trekker	Projectleider Grote Oogst
Deelnemers/ partners	Gemeente en bedrijvenverenigingen
Uitvoering	In eigen beheer
Planning	Q3 2026
Beoogd resultaat	Een monitor
Begroting	€ 2.500,-

A1: Vastgoedeigenaren in beeld

Beschrijving	Veel projecten kunnen niet doorgaan zonder de vastgoedeigenaar te betrekken. Maatregelen aan percelen en panden zijn immers zonder de eigenaar niet mogelijk. Op dit moment is er nauwelijks zicht op: - welke eigenaren zitten er op het terrein? - Welke zijn zowel ondernemer als pandeigenaar? - Wat zijn de top 10 vastgoedeigenaren en hoe komen we met hen in gesprek?
Trekker	Gemeente en bedrijvenverenigingen
Deelnemers/ partners	Kadaster, gemeente, etc.
Uitvoering	Nader te bepalen
Planning	Vanaf begin 2027
Beoogd resultaat	Een kaart met kaartlagen waarin duidelijk wordt welke panden en percelen eigendom zijn van wie, incl. kwaliteit van deze panden.
Begroting	€ 20.000,-

3.3.2 Projecten Thema Circulariteit

Hieronder zijn projecten benoemd voor 2026 en een doorkijk naar 2027. Op basis van de inzichten die dit oplevert nemen we in 2027 en verder nieuwe projecten op.

C1: Circulariteitsscans (startproject)	
Beschrijving	Een circulariteitsscan is de mogelijkheid voor ondernemers om een individueel traject te starten om inzicht te krijgen in hoe circulair zijn of haar bedrijf is. Het doel is om duidelijk te krijgen: waar bespaard kan worden op (primaire) grondstoffen welke reststromen er zijn en hoe die in te zetten wat de impact is van deze reststromen (€ en CO2) welke circulaire missie, visie en strategie past bij het businessmodel en hoe monitor en rapporteer ik. Hoe gebruik ik het in mijn positionering Er wordt tegelijkertijd gekeken naar kansrijke collectieve projecten in circulariteit.
Trekker	Nader te bepalen, bijv. via de door de provincie voorgestelde methodieken Track C (REWIND), Maak Los of Route Circulair.
Deelnemers/ partners	Nader te bepalen, in ieder geval de bedrijvenverenigingen. Minimaal 10 ondernemers.
Uitvoering	Nader te bepalen.
Planning	Q1 2027 en verder
Beoogd resultaat	Minimaal 25 individuele scans (eind 2029) Minimaal 1 koppeling gemaakt uit individuele scans (bijv. het gecombineerd ophalen en/of demonteren van één grondstof bij meerdere bedrijven tegelijk) (eind 2027)
Begroting	€ 62.500,- (op basis van schatting van € 2.500,- per scan).

C2: Grondstoffen en reststromenonderzoek

Beschrijving	Op het gebied van circulariteit weten we nog niet waar te beginnen. Door beschikbare data te analyseren brengen we in beeld welke reststromen ontstaan en welke primaire grondstoffen het terrein binnenkomen kunnen we vervolgstappen nemen richting (groepen van) bedrijven om hen te stimuleren deze stromen qua volume omlaag te brengen.
Trekker	Gemeente Breda
Deelnemers/ partners	Provincie Noord-Brabant en besturen van de bedrijvenverenigingen.
Uitvoering	Nader te bepalen op basis van offerte. Op basis van de flyer van de provincie vragen we in ieder geval offerte op bij InduSym.
Planning	2e helft 2026
Beoogd resultaat	1. Inzicht krijgen in de inkomende primaire grondstoffen en de ontstane reststromen op het terrein. (wat zijn grootste primaire stromen en grootste reststromen?) 2. Lijst met bedrijven die de grootste gebruikers zijn van primaire stromen en producenten van reststromen. 3. Eventueel een doorkijkje naar mogelijkheden om vraag en aanbod van reststromen aan elkaar te koppelen (deelplatform?).
Begroting	€ 25.000,-

C3: Kennisevenementen Circulariteit

Beschrijving	In een inspirerende bijeenkomst koppelen we de resultaten van de grondstoffenanalyse terug en doen we een uitvraag naar ondernemers dat inzicht wil krijgen in de kansen op het gebied van circulariteit en om deelnemers te werven voor de themagroep Circulariteit. Ook presenteren we een aantal best practices.
Trekker	Gemeente Breda
Deelnemers/ partners	Provincie Noord-Brabant en besturen van de bedrijvenverenigingen.

Uitvoering	In eigen beheer i.s.m. de partij die het grondstoffen- en reststromenonderzoek heeft gedaan.
Planning	Q4 2026
Beoogd resultaat	- o Een succesvolle bijeenkomst - o Voldoende deelnemers voor de themagroep - o Duidelijkheid over de mogelijkheden om vraag en aanbod aan elkaar te koppelen. - o Een eerste lijst met ondernemers die deel willen nemen aan een individueel vervolgtraject.
Begroting	Nvt (zie project bijeenkomstenkalender)

3.3.3 Projecten Thema Klimaatadaptatie

K1: Groene-Blauwe Kansen Kaart (startproject)	
Beschrijving	In de ondernemersbijeenkomsten zijn legio kansen, ideeën en bestaande voorbeelden genoemd. Vrijwel allemaal zijn ze te koppelen aan een locatie op de terreinen. Ook hebben zich vele partijen gemeld om hierover mee te denken. Om deze verzameling groene en blauwe kansen overzichtelijk in beeld te krijgen maken we een Groen-Blauwe Kansen Kaart. Deze kaart biedt inspiratie en houvast voor vervolgprioriteiten en projecten en verleidt ondernemers, pand- en grondeigenaren om groen- en watermaatregelen te realiseren.
Trekker	Gemeente Breda (in initiatieffase), later over te dragen aan een van de deelnemers.
Deelnemers/ partners	Vele partijen hebben aangegeven hierover mee te willen denken, zoals: Braat Groenbeleving, Intratuin, Krinkels, VHG, Stichting Steenbreek, Breda Stad in een Park, Waterschap Brabantse Delta. Diverse voorbeeldbedrijven: CM.com, Van Haperen Dakbedekkingen, Eikenbroek 3, ID Verde.
Uitvoering	Startbijeenkomst met alle partijen die uiteindelijk leidt tot een Groen-Blauwe Kansen Kaart.
Planning	Q3: startbijeenkomst Q4: kansenkaart
Beoogd resultaat	Groene Kansenkaart met diversiteit aan maatregelen, locaties en goede voorbeelden, inclusief een ranking op kansrijkheid van realisatie.
Begroting	€ 7.500,- € 50.000,- voor uitvoering van projecten zoals K3, K4 en K6

Los van de Groene Kansen Kaart maken de volgende projecten onderdeel uit van de wensen die zijn opgehaald bij de ondernemers en naar voren komen uit de analyses. In overleg met de stuurgroep bepalen we welke projecten we (naast de Groen Blauwe Kansenkaart) gaan oppakken.

K2: Kennissessies/bijeenkomsten (kennisdelen)

Beschrijving	Onbekend maakt onbemind. Dat geldt ook voor groenrealisatie op een bedrijfsperceel. Er is een aantal ondernemers concreet aan de slag gegaan met vergroening en waterbesparing. Hoe hebben zij dat gedaan? Wat kunnen we daarvan leren? Welke zaken lukken nog niet en vergen een andere aanpak?
Trekker	Gemeente Breda en bedrijvenverenigingen
Deelnemers/ partners	Bedrijven met een best practice en Werklandschappen van de Toekomst (innovatiedatabase)
Uitvoering	Afhankelijk van de gekozen vorm (wandelhoer / bedrijfsbezoek o.i.d.) kiezen we de partij die ons kan helpen.
Planning	Q4: benaderen bekende bedrijven met best practice Q2: wandeling.
Beoogd resultaat	Minimaal 2 bijeenkomsten gerealiseerd in jaar 1.
Begroting	Nvt (zie project bijeenkomstenkalender)

K3: Meer groen op private kavels Emer

Beschrijving	Uit de analyses blijkt dat op Emer relatief weinig groen is gerealiseerd op private kavels. We maken daarom een concreet plan met mogelijke projecten voor vergroening en klimaatadaptatie in dit deelgebied.
Trekker	Bedrijvenvereniging De Mark
Deelnemers/ partners	Bedrijvenvereniging De Mark
Uitvoering	We huren hier een bureau voor in.
Planning	Vanaf medio 2027
Beoogd resultaat	Aanbevelingen hoe het aandeel groen verhoogd kan worden + concreet overzicht met maatregelen op openbaar en particulier terrein
Begroting	€ 15.000,-

K4: Aanpak hittestress Krogten Zuid

Beschrijving	Uit de analyses blijkt dat op Krogten Zuid relatief de grootste hittestress is. We gaan daarom voor dit deelgebied in beeld brengen welke vergroenings-/verblauwingsmaatregelen we kunnen nemen op openbaar en particulier terrein.
Trekker	Bedrijvenvereniging De Krogten
Deelnemers/ partners	Bedrijvenvereniging De Krogten
Uitvoering	We huren hier een bureau voor in.
Planning	Vanaf begin 2028
Beoogd resultaat	Plan met concrete maatregelen die we kunnen uitvoeren om de hittestress te verminderen op Krogten Zuid.
Begroting	Richtbedrag voor begroting € 15.000,-

K5: Realiseren veilige en groene wandelroute(s) en pauzeplek(ken)

Beschrijving	Op basis van de Groen-Blauwe Kansenkaart ambiëren we in elk deelgebied een groene lunch-/wandelplek. Een veilige, groene en makkelijk bereikbare wandelroute stimuleert beweging, bevordert de gezondheid (fysieke en mentaal) en maakt de werkomgeving aantrekkelijker. Het is een makkelijke optie om in de pauze te wandelen, te overleggen of te ontstressen, wat leidt tot meer vitaliteit, creativiteit en minder ziekteverzuim. Daarnaast bieden deze plekken de mogelijkheid om de kans op wateroverlast en hittestress te verminderen. Vanuit dit aspect ligt de voorkeur op Emer Zuid of Krogten Zuid.
Trekker	Nader te bepalen
Deelnemers/ partners	Ondernemersverenigingen en gemeente Betrekken van bedrijven die binnen loopafstand van de route zitten.
Uitvoering	Nader te bepalen
Planning	Na opleveren Groen-Blauwe Kansenkaart.

	Q1 2027 (of zoveel eerder als mogelijk) Keuze voor eerste route en detailontwerp i.s.m. aanpalende ondernemers en vastgoedeigenaren Q2/Q3 2027 Financiering van de route (evt. samen met - grotere- bedrijven en vastgoedeigenaren). Vanaf Q4 2027 Aanleg eerste route. Voorjaar 2028: Feestelijke opening eerste route
Beoogd resultaat	Aanleg van één route of pauzeplek per jaar vanaf eind 2027 (minimaal 3 aan einde periode Grote Oogst)
Begroting	€ 50.000,- per lunchplek.

K6: Afkoppelen hemelwaterafvoer

Beschrijving	Het afkoppelen van hemelwaterafvoer betekent dat regenwater niet langer via het riool wordt afgevoerd, maar lokaal wordt geïnfiltreerd of opgevangen. Dit helpt wateroverlast voorkomen, vermindert belasting van het riool en draagt bij aan klimaatadaptatie. Vaak zijn er relatief simpele praktische ingrepen nodig. We kijken hoe we een 'hemelwaterafkoppelhulp' kunnen organiseren en promoten.
Trekker	Nader te bepalen
Deelnemers/ partners	Waterschap, Gemeente,
Uitvoering	Nader te bepalen, bijv. via parkmanagers in combinatie met een klusteam
Planning	Vanaf 2027
Beoogd resultaat	Q4 2026: subsidieregeling gecommuniceerd naar vastgoedeigenaren en ondernemers. Vanaf 2027: jaarlijks oplopend aantal pandeigenaren dat gebruik maakt van deze mogelijkheid.
Begroting	Richtbedrag voor begroting € 2.000 per deelnemend bedrijf. LET OP: waar mogelijk kansen benutten van bestaande subsidieregeling groen en water van de Gemeente Breda

K7: Inzicht in haalbaarheid ambities Groenkompas

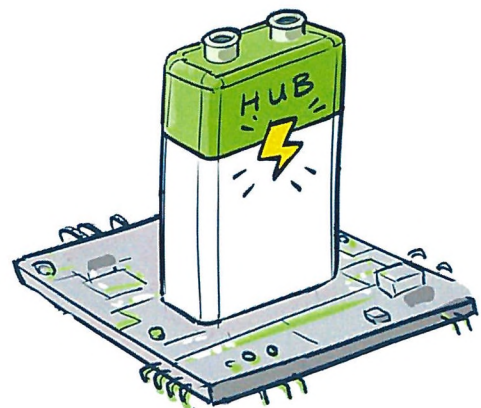
Beschrijving	In de ondernemersbijeenkomsten is aangegeven dat de ambities uit het Groenkompas voor de bedrijventerreinen het streven zou moeten zijn. Op deze manier wordt hittestress en overstromingsrisico voorkomen en wordt het terrein aantrekkelijker en het vastgoed meer waard. In aanvulling op de groene-blauwe kansenkaart (k1) brengen we in beeld wat nodig is om de ambitie uit het groenkompas te realiseren, ook in relatie tot de mogelijke aanwezigheid van kabels en leidingen. (Groenkompas ambitie: 15% van de oppervlakte is groen en de groeninvulling moet bijdragen aan het leefgebied van doelsoorten).
Trekker	Gemeente Breda
Deelnemers/ partners	
Uitvoering	We zullen hiervoor drie offertes opvragen. Daar waar mogelijk wordt werk-met-werk gemaakt met andere werkzaamheden.
Planning	Uitvraag offertes Q3 2026. Oplevering onderzoek Q1 2027
Beoogd resultaat	Inzicht per deelterreinen in hoeverre de huidige situatie af staat van de doelen uit het Groenkompas en aanbevelingen over de haalbaarheid.
Begroting	Richtbedrag voor de begroting € 12.000,-

3.3.4 Projecten Thema Energie

E1: Doorpakken op de resultaten van Energy Hub (startproject)	
Beschrijving	Binnen de stimuleringsregeling Energy Hub is onderzoek gedaan naar de kansen voor samenwerking op het gebied van energie (uitwisseling/flexibel gebruik/lokale opwekking en opslag) op de bedrijventerreinen De Krogten en De Mark. De uitkomsten van dit onderzoek leiden tot het verder oppakken van kansrijke cases gericht op uitwisseling, zelfopwek e.d. Op deze manier kan het elektriciteitsnet ontlast worden en zijn de betrokken ondernemers minder afhankelijk van prijsschommelingen en (geo-politieke) ontwikkelingen. Op de Krogten zijn 5 clusters van potentiële samenwerking gedefinieerd. Op Emer streven we eveneens naar 3 tot 5 samenwerkingsverbanden.
Trekker	Bedrijvenverenigingen en Gemeente Breda
Deelnemers/ partners	Bedrijvenverenigingen, Gemeente, individuele bedrijven
Uitvoering	Tot medio '26 wordt, ondersteund door de stimuleringsregeling energyhubs, een haalbaarheidsstudie uitgevoerd. De uitkomst hiervan zal input zijn voor de verdere plannen binnen Grote Oogst.
Planning	Q2 2026 uitkomst haalbaarheidsstudie Q3 2026 vaststellen vervolgacties naar aanleiding van de cases.
Beoogd resultaat	Ondersteunen en faciliteren van gemiddeld minimaal 1 initiatief per jaar gericht op clustervorming met gezamenlijke opslag, zelfopwek en/of uitwisseling van stroom.
Begroting	€ 60.000 (€15.000,- per initiatief; streven is 1 per jaar) Vanuit gemeentelijke team Energietransitie is ook € 25.000,- beschikbaar in 2026/2027. We bekijken per project hoe dit gefinancierd kan worden en of dit bedrag jaarlijks kan worden opgevoerd.

E2: Best practices in kaart brengen op gebied van besparing, zelfopwek en/of uitwisseling.

Beschrijving	Er is een aantal ondernemers aan de slag gegaan met het verminderen van stroom- en gasverbruik. Hoe hebben zij dat gedaan? Wat kunnen we daarvan leren? Welke zaken lukken nog niet en vergen een andere aanpak?
Trekker	
Deelnemers	Gemeente en bedrijvenverenigingen
Uitvoering	Uitvraag doen voor ondernemers die hun aanpak willen delen. Nadenken hoe we deze best practices willen communiceren (artikel, bijeenkomst/bedrijfsbezoek, filmpje)
Planning	Q4 2026 en Q1 2027
Begroting	€ 5.000,-

E3: Kennissessie (bijv. over warmteprg. of batterijopslag)

Beschrijving	Er zijn twee ideeën voor een kennissessie/bijeenkomst. De gemeente werkt aan een warmteprogramma voor heel Breda. Net als de woonwijken moeten ook de bedrijventerreinen van het aardgas af. Hiervoor wordt per bedrijventerrein een warmteplan gemaakt die voor het terrein uitstippelt hoe we van aardgas omschakelen naar alternatieve warmtebronnen. Zodra bekend is wat de mogelijkheden zijn voor de Grote Oogst terreinen willen we een sessie organiseren waarin we de bedrijvenverenigingen (en indien mogelijk tegelijkertijd de ondernemers) informeren Vanuit Energy Hubs is duidelijk geworden dat meerdere ondernemers informatie willen over batterijopslag. Via een kennissessie kunnen ondernemers gestrikt worden voor stimulering inzicht en consumptie eigen opwek (project E4).
Trekker	Gemeente
Deelnemers/ Partners	Gemeente, bedrijvenverenigingen, evt. energieleveranciers of leveranciers van batterijen.
Uitvoering	Informatiebijeenkomst, evt. gevolgd door acties die aansluiten bij de behoeftes van ondernemers en de strategie van het Warmteprogramma.
Planning	Eind 2026/begin 2027
Begroting	Nvt (zie project bijeenkomstenkalender)

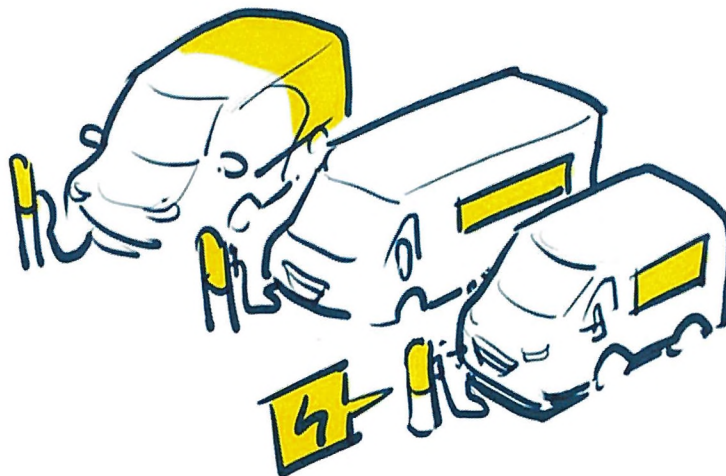
E4: Gespreksleidraad en benaderingsstrategie ter stimulering inzicht verbruik en consumptie eigen opwek en uitwisseling stroom en warmte

Beschrijving	We werken toe naar een steeds decentraler energiesysteem waarin afnemers steeds vaker zelf energie opwekken en dit zoveel mogelijk zelf gebruiken. Eigen opwek, eigen gebruik en opslag kunnen financiële voordelen brengen, maar het helpt ook de belasting op het milieu te verlagen en maakt afnemers minder afhankelijk van marktontwikkelingen. Met name (kleine) MKB'ers hebben regelmatig geen inzicht in het huidige gebruik en de mogelijkheden voor eigen opwek en optimalisatie daarin. Nodig: • Inzicht in eigen energieverbruik (hoeveelheid, moment van de dag, welk apparaat/machine) • Mogelijkheden eigen opwek • Koppeling eigen opwek aan inzet apparaten/machines • Mogelijkheden voor opslag van energie. Er lopen meerdere adviseurs bij de bedrijven binnen, bijv. de aanjager SPUK, parkmanager, accountmanager gemeente en wijkmanager gemeente. We zorgen voor een eenduidige voorlichting door een gezamenlijke gespreksleidraad en afspraak <i>wie wie</i> benadert
Trekker	Ntb
Deelnemers/ partners	Individuele bedrijven
Uitvoering	Via een bureau
Planning	Q1 2027: een partij zoeken Q2 flyer/leidraad klaar hebben en startbijeenkomst Q3 eerste ondernemers doen mee Q4 eerste adviezen gereed Q1 2028: advies voor vervolg/aanpassing van deze regeling
Beoogd resultaat	10 MKB-bedrijven inzicht bieden, inclusief een advies.
Begroting	€ 25.000,-

E5: Grootverbruikers in kaart en benaderd	
Beschrijving	Grootverbruikers zijn partijen waar veel energie wordt gebruikt in het bedrijfsproces. Partijen dus waar grote impact te maken valt. Voor een deel is deze lijst reeds benaderd in het kader van Energy hubs. We gaan de 10 grootverbruikers op de Emer en Krogten in kaart brengen en benaderen om te kijken wat er speelt qua energieverbruik en kansen om hierop actie te ondernemen.
Trekker	Bedrijvenverenigingen en Gemeente
Deelnemers	Nader te bepalen
Uitvoering	Nader te bepalen
Planning	Q3 2026: Lijst compleet Q4 2026: accountmanagement strategie per bedrijf. Q2 2027: eindrapportage met aanbevelingen
Begroting	€ 5.000,-

E6: Kansen voor netwerk laadinfrastructuur openbare ruimte

Beschrijving	Om de uitstoot te verminderen moeten we steeds meer vervoer elektrificeren. Randvoorwaarde voor elektrificatie van het wagenpark is voldoende laadinfrastructuur. Binnen dit project willen we in beeld brengen hoe het netwerk van laadinfrastructuur het beste vormgegeven kan worden (behoefte en locaties) op de terreinen voor de toekomstige situatie. Dit kan evt. leiden tot een tender/business case om dit te realiseren. Als side-effect zouden we de parkeerplaatsen die hiervoor beschikbaar gesteld worden naar halfverharding kunnen omzetten.
Trekker	Nader te bepalen
Deelnemers	Nader te bepalen
Uitvoering	Via een externe partij
Planning	Q2 2027: Partij zoeken Q3 2027: Inventarisatie huidige laadinfra en behoefte aan laadinfra Q4: 2027: concept-plan voor netwerk laadinfra gereed 2028: prioriteren, budgetteren en uitvoeringsplan
Begroting	€ 40.000,- voor het onderzoek

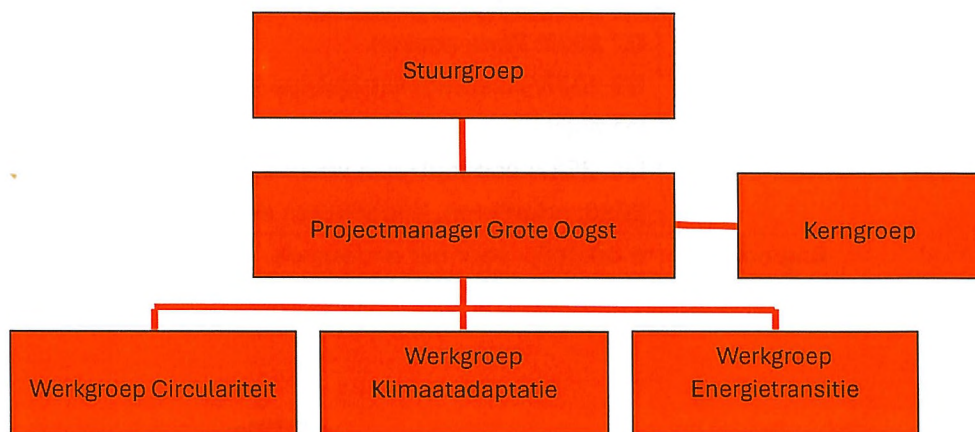

4. Hoe gaan we het doen

Met behulp van dit plan gaan we aan de slag met concrete projecten. Om de projecten en de benodigde samenwerking vorm te geven is een organisatiestructuur met werkwijze nodig. In dit hoofdstuk gaan we hier verder op in.

4.1. Projectorganisatie

Op basis van de ervaringen van andere Grote Oogst terreinen wordt een projectorganisatie opgezet. (zie onderstaande figuur) Hierbij gaan we uit van een werkgroep voor ieder thema binnen Grote Oogst met daarboven een kerngroep en stuurgroep. De structuur en de werkwijze zijn geen uitgekristalliseerd proces. Op basis van de ervaringen wordt geëvalueerd of de huidige vorm van organisatie de beste is of dat er met de tijd wijzigingen moeten komen.

Rollen en taken projectorganisatie

Stuurgroep

Deelnemers: Vertegenwoordiger uit het bestuur van beide bedrijvenverenigingen, van de Gemeente Breda en van de Provincie Noord-Brabant. Verder sluit de projectmanager en de procesregisseur toekomstbestendige werklocaties aan.

Taken: De stuurgroep is opdrachtgever, functioneert als toezichthouder en neemt besluiten over de (aanpassingen van de) koers. De projectmanager rapporteert aan de stuurgroep op basis van input vanuit de kerngroep.

Frequentie: De stuurgroep komt minimaal twee keer per jaar bij elkaar en is in urgente gevallen op oproepbasis bereikbaar.

Kerngroep

- Deelnemers: Projectmanager Grote Oogst, procesregisseur toekomstbestendige werklocaties Gemeente Breda, accountmanagement Gemeente Breda, vertegenwoordiger van De Krogten en De Mark (bijv. de parkmanager), vertegenwoordigers vanuit de werkgroepen Circulariteit, Klimaatadaptatie en Energie, vertegenwoordiger van de provincie.
- Taken: Voor de uitvoering van de verschillende projecten/modules speelt de kerngroep een belangrijke rol bij het mobiliseren van en de communicatie naar bedrijven en stakeholders, het creëren of uitbouwen van draagvlak en waar nodig activiteiten verder te concretiseren. De kerngroep is belangrijk voor draagvlak onder ondernemers en fungeert tevens als afvaardiging van ondernemers op De Krogten en De Mark en geeft input gedurende het werkproces. Ook prioriteert de kerngroep welke projecten daadwerkelijk gedaan worden.
- Frequentie: De Kerngroep komt in de beginfase 6 keer per jaar bij elkaar. Indien het vervolg hiertoe aanleiding geeft kan deze frequentie aangepast worden.

Werkgroepen

- Deelnemers: projectmanager Grote Oogst, bij voorkeur minimaal twee kartrekkers namens de ondernemers, vertegenwoordiger van De Krogten en De Mark (bijv. de parkmanager), eventueel vertegenwoordigers van externe partners (met belang of voor de uitvoering), op afroepbasis: inhoudelijk expert vanuit provincie.
- Taken: Uitvoering activiteiten. Bij veel activiteiten is gezamenlijk optrekken van gemeente, provincie en ondernemers nodig. De kartrekker van een activiteit is niet per definitie ook verantwoordelijk voor de uitvoering/realisatie. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering ligt vaak bij de andere (ingehuurde) partijen of stakeholders. Uiteindelijk ligt de key tot succes bij de bedrijven zelf, maar valt of staat met een goede begeleiding en informatievoorziening.

Frequentie: Afhankelijk van het project wordt de frequentie bepaald. In eerste instantie zal de projectmanager i.s.m. de trekker van het eerste project samenwerken aan de uitwerking van het betreffende project.

Projectmanager

De projectmanager heeft binnen Grote Oogst de volgende taken:

- Het bewaken van de voortgang van het plan van uitvoering Grote Oogst en verantwoording op inhoud en financiën en planning naar de ondertekenaars van het Plan van Uitvoering.
- Projectgroepen aansturen en samenhang tussen de projectgroepen bewaken, ondersteuning projectgroepen bij formuleren projectopdrachten, uitzetten opdrachten naar externe partijen ten behoeve van projecten.
- (Zorgen voor het) mobiliseren van bedrijven en de juiste stakeholders, het creëren of uitbouwen van draagvlak in samenwerking met parkmanagement en accountmanagement (rol aanjager)
- (Zorgen voor) communicatie over Grote Oogst.
- Interne terugkoppeling in thema ruimtelijke economie en organisatie Breda

4.2. Partners en stakeholders

Binnen Grote Oogst zijn diverse partners en stakeholders die op enig moment deelnemen of input leveren voor Grote Oogst. In deze paragraaf geven we een overzicht van deze partners en stakeholders. In de bijlage zijn contactgegevens van de partner of stakeholder opgenomen. Gedurende de looptijd van Grote Oogst kan dit overzicht wijzigen.

Gemeente Breda is de eerste aanvrager en samen met Ondernemersverenigingen De Krogten en De Mark en de provincie de initiatiefnemer voor het PvU in het kader van de Grote Oogst aanpak. Gemeente Breda is ambitieus als het gaat om energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit en duurzaamheid in het algemeen. Initiatieven die de bijbehorende doelstellingen helpen realiseren, worden van harte gestimuleerd en ondersteund. Vanuit de gemeente zijn Team Economie en Innovatie, en Team Energietransitie betrokken bij de werving van de bedrijven voor deelname aan de projecten/modules in kader van de verduurzaming. De gemeente is tevens betrokken bij de ontwikkeling van een duurzame organisatie op het bedrijvenpark om zo de duurzaamheidsdoelstellingen ook na afloop van deze planperiode door te zetten. Daarnaast is de gemeente actief betrokken bij de vergroening van het bedrijventerrein en de keuzes die gemaakt worden voor het in de toekomst meest gewenste en geschikte energiesysteem. De

gemeente werkt waar mogelijk mee aan de realisatie van projecten in het kader van dit project en randvoorwaardelijke groen/blauwe projecten. De gemeente is daarnaast bevoegd gezag voor wat betreft handhaving op het Activiteitenbesluit en opdrachtgever van de OMWB. Ook heeft de gemeente financiering lopen via bestaande subsidieregelingen (o.a. t.a.v. groen en water en de bevordering van samenwerking) en investeringsgelden (voor fysieke projecten).

De Gemeente Breda is ook de spil in de financiën van Grote Oogst en voert de administratie.

Ondernemersverenigingen De Mark en De Krogten: zijn mede-opdrachtgever en samen met de Gemeente Breda initiatiefnemer voor het PvU in het kader van de Grote Oogst aanpak. Vanuit beide OV's wordt de verduurzamingsaanpak actief gepromoot. OV De Mark is de opdrachtgever van parkmanagement (via Bureau PEEN!) en stelt uren en kennis/kunde van het parkmanagement beschikbaar om de aanpak actief te ondersteunen. OV De Krogten heeft (nog) geen parkmanager.

Provincie Noord Brabant: brengt financiële middelen en levert kennis en netwerk vanuit andere aanpakken/activiteiten in de provincie. Op deze manier draagt de provincie actief bij aan het welslagen van de verduurzaming op De Krogten en De Mark. De provincie is lid van de stuurgroep, schuift waar nodig aan bij de kerngroep, draagt zorg voor de organisatie van kennissessies over relevante onderwerpen en kennisuitwisseling tussen de Grote Oogst bedrijventerreinen.

4.3. Potentiële partners of stakeholders:

Waterschap Brabantse Delta: actief betrokken bij het thema Klimaatadaptatie. Water maakt onlosmakelijk deel uit van onze leefomgeving. Het Waterschap Brabantse Delta wil bijdragen aan een mooiere en betere leefomgeving met voldoende en kwalitatief goed water.

Stichting Breda National Park City: wil partijen helpen die Breda willen vergroenen. Breda heeft de ambitie om in 2030 één van de meest natuurlijke steden van Europa te zijn en heeft als 4e stad ter wereld de status van National Park City toegekend gekregen. De Stichting heeft als doel deze community te laten groeien door:

- elkaar te **inspireren** met goede voorbeelden en mooie initiatieven
- initiatieven met elkaar te **verbinden**, zodat een sterk netwerk ontstaat
- het **aanjagen** van beginnende initiatieven en hen verder **op weg helpen**

Stichting Breda Circulair: biedt een community van ondernemers, kennisleveranciers en thematische clusters om de circulaire economie vooruit te helpen. Ze helpen om te vinden wat je nodig is, verbinden met gelijkgestemden, geven een podium voor circulaire verhalen, en versnellen samen de circulaire transitie.

VNO-NCW: werkt via VNO-NCW Co-Creatie aan een duurzame toekomst voor bedrijventerreinen, in partnerschap met ondernemers en overheden. Dit in de overtuiging dat samenwerking de sleutel is tot het vinden van oplossingen die voor ons allemaal werken. Een deel van de activiteiten is onlosmakelijk onderdeel van de dienstverlening van vereniging VNO-NCW Brabant Zeeland aan haar leden. Wanneer deze dienstverlening niet toereikend is, komt VNO-NCW Co-Creatie in beeld. Dit gebeurt wanneer maatwerk nodig is, op specifieke terreinen of in gebieden.

BOM: actief betrokken bij het thema Energietransitie. De BOM (Brabants Ontwikkelings Maatschappij) wil Brabantse energie-intensieve bedrijven in de industrie ondersteunen bij reductie van CO₂-emissie en besparing op hun energierekening. Dit doet zij via Energie Innovatie Studies en kennisuitwisseling met betrekking tot het opzetten van een lokale energy hub /energiehandelsplatform (klopt dit nog).

REWIN : organiseert samenwerkingen en stimuleert innovatieve toepassingen tussen bedrijven onderling en met onderwijsinstellingen en overheden. In dit project heeft REWIN aangeboden actief betrokken te willen zijn bij het thema Circulaire Economie.

OMWB: De OMWB (Omgevingsdienst Midden en West-Brabant) heeft een regulerende taak (naleving wet- en regelgeving) voor wat betreft handhaving op het Activiteitenbesluit (energiebesparingsplicht, de informatieplicht en de onderzoeksplicht energiebesparing.) en Milieuactiviteiten (vergunningen). De Gemeente Breda is het bevoegd gezag en opdrachtgever van de OMWB. De

OMWB kan inzicht verschaffen in (groot)verbruikers van energie en (grote) producenten van afval en mogelijk ingezet worden voor handhaving.

Enexis: actief betrokken bij het thema Energietransitie en als netbeheerder verantwoordelijk voor het transport van gas en elektriciteit. Enexis speelt een belangrijke rol in deze overgang naar duurzamere vormen van energie en denkt mee bij lokale projecten op het bedrijventerrein, waaronder Energy Hubs.

Vastgoedeigenaren: Veel maatregelen hebben te maken met een ingreep die betrekking heeft op het pand/perceel. Dit kan alleen met medewerking van de vastgoedeigenaar. Om de vastgoedeigenaren in beeld te krijgen willen we hier een extra project voor starten.

Onderwijs: studenten van MBO's en HBO's kunnen mogelijk ingezet worden op projecten en onderzoeken.

5. Financiën

In dit hoofdstuk gaan we in op de financiering van Grote Oogst. Hierbij is in beeld gebracht welke financieringsmogelijkheden er zijn voor de verschillende acties projecten.

5.1. Beschikbare middelen:

Voor de uitvoering van Grote Oogst zijn verschillende financiële middelen beschikbaar.

- De Grote Oogst middelen (zie A).

Daarnaast heeft de gemeente nog andere middelen beschikbaar, namelijk:

- Impulsgelden: subsidieregeling van de gemeente bedoeld voor ondernemerscollectieven om zaken als organisatiegraad en parkmanagement te bevorderen; beschikbaar op aanvraag (zie B)
- Investeringsmiddelen: bedoeld voor fysieke ingrepen in de openbare ruimte. (zie C)
- Ambtelijke capaciteit: Gemeente Breda stelt buiten het Grote Oogst budget uren beschikbaar voor een projectmanager (zie D).

A: Grote Oogst middelen

Uitgangspunt van de regeling Grote Oogst is als volgt:

- € 250.000,- vanuit de Provincie Noord-Brabant verspreid over vier jaar
- € 250.000,- vanuit de Gemeente Breda verspreid over vier jaar
- € 250.000,- vanuit ondernemers verspreid over vier jaar. De ondernemerscomponent zal naar verwachting bestaan uit:
 - o 1.250 uur aan uren inzet (waarbij € 100,- per uur gerekend mag worden) door het bijwonen van bijeenkomsten/kennissessies, het deelnemen aan overlegstructuren (zoals de stuurgroep en kerngroep) en deelname aan projecten.
 - o € 125.000 aan financiële inbreng. Deze inbreng gaat via deelname aan projecten. Als er een project komt waar een ondernemer aan deel wil nemen zal er per project bepaald worden hoeveel geld het de ondernemer kost om mee te kunnen doen.

Dit betekent dat er in totaal € 625.000,- aan financiële middelen beschikbaar is. Streven is dat aan het eind van de Grote Oogst periode de verhouding van inbreng uitkomt op 1/3-1/3-1/3 (provincie-gemeente-ondernemers). De verwachting is dat in de eerste periode vooral budget vanuit de overheden

wordt ingezet, omdat er nog geen of nauwelijks projecten zijn. In de loop van de vierjarenperiode komen er projecten op gang en zal de bijdrage van ondernemers gaan oplopen. Qua uren dragen ondernemers al wel vanaf het begin bij door deelname aan overleggen en bijeenkomsten.

De middelen worden ingezet op de inhoudelijke thema's Klimaat, Circulair en Energie. Voor Samenwerking heeft de gemeente de Impulsregeling (zie B). De bedrijvenverenigingen bereiden hiervoor een aanvraag voor.

Toelichting	Zie hierboven
Totaalwaarde looptijd	€750.000,-, waarvan € 625.000 aan financiële middelen en 1.250 uur aan inbreng door ondernemers.
Opdrachtgeverschap	Alle partijen dragen bij aan het budget en kunnen derhalve fungeren als opdrachtgever.
Verantwoording	Het kernteam is verantwoordelijk voor het financiële overzicht
Budgetbeheer	Het budgetbeheer ligt bij de Gemeente Breda

B: Impulsgelden

Toelichting	Vanuit de Gemeente Breda is in 2026 opnieuw een impulsgeldregeling voor bedrijventerreinen beschikbaar komen. De middelen binnen deze regeling zijn beschikbaar voor activiteiten die bijdragen aan het behouden, opzetten of verbeteren van de <u>samenwerking</u> op het bedrijventerrein en activiteiten die bijdragen aan het opzetten of professionaliseren van <u>parkmanagement</u> .
Totaalwaarde looptijd	Maximaal € 240.000,- beschikbaar (drie jaar lang € 30.000,- voor beide terreinen), met minimaal 30% cofinanciering door de bedrijvenverenigingen.
Opdrachtgeverschap	Impulsgelden zijn een subsidieregeling. De middelen worden verstrekt door de Gemeente Breda op basis van een aanvraag door de ondernemersvereniging.

Verantwoording	De ondernemersvereniging moet conform de subsidievoorwaarden verantwoording afleggen aan de Gemeente Breda
Budgetbeheer	Het budgetbeheer ligt bij de Gemeente Breda

C: Investeringsmiddelen

Toelichting	De Gemeente Breda heeft, in het investeringsplan, voor het toekomstbestendig maken van de bestaande bedrijventerreinen de komende jaren (2027 en 2028) twee maal 1 miljoen euro beschikbaar. Het realiseren van fysieke projecten in de openbare ruimte is mogelijk vanuit deze middelen
Totaalwaarde looptijd	Maximaal €2 miljoen
Opdrachtgeverschap	De Gemeente Breda is altijd opdrachtgever voor projecten die vanuit dit budget worden uitgevoerd.
Verantwoording	Financiële verantwoording ligt bij Gemeente Breda
Budgetbeheer	Het budgetbeheer ligt bij de Gemeente Breda

D: Ambtelijke capaciteit

Naast de beschikbare financiële middelen levert de Gemeente Breda de projectmanager Grote Oogst voor 28 uur per week. De kosten hiervoor worden gedragen door de Gemeente Breda. Hierdoor zijn de Grote Oogst middelen volledig beschikbaar voor het uitvoeren van acties en projecten. Het eerste jaar worden de middelen betaald vanuit de Aanjager SPUK.

Naast de projectmanager levert de Gemeente Breda tussen de 8 en 16 uur inhoudelijke capaciteit per week (o.a. op gebied van energie, circulariteit, klimaat en procesregie).

5.2. Begroting Grote Oogst middelen (euro's)

Activiteit	2026	2027	2028	2029	2030?	Totaal
Projecten Algemeen						
A1: Bijeenkomstencyclus	€ 15.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	-	€ 90.000
A2: Communicatieplan	€ 20.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	-	€ 35.000
A3: Monitoring	€ 2.000	€ 500	-	-	-	€ 2.500
A4: Vastgoedeigenaren in beeld	€ 20.000	-	-	-	-	€ 20.000
TOTAAL Algemene projecten						€ 132.500
Projecten Thema Circulair						
C1: Circulariteitsscans	-	€ 12.500	€ 25.000	€ 30.000	-	€ 67.500
C2: Reststromenonderzoek	€ 25.000					€ 25.000
C3: Kennissessies	-	-	-	-	-	Hoort bij A3
TOTAAL Circulaire projecten						€ 92.500
Projecten Thema Klimaat						
K1: Groen Blauwe Kansenkaart	€ 7.500	-	-	-	-	€ 7.500
K2: Kennissessies	-	-	-	-	-	Hoort bij A3
K3: Groen Emer privaat	-	€ 15.000	-	-	-	€ 15.000
K4: Hittestress Krogten Zuid	-	-	€ 15.000	-	-	€ 15.000
K5: Pauzeplek / wandelroutes	-	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	-	€ 150.000
K6: Afkoppelen hemelwater	-	€ 2.000	€ 4.000	€ 6.000	-	€ 12.000
K7: inzicht Groenkompas	-	€ 12.000	-	-	-	€ 12.000
TOTAAL Klimaat-projecten						€ 211.500
Projecten Thema Energie						
E1: Doorpakken Energy Hubs	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	-	€ 60.000
E2: Best practices	€ 2.500	€ 2.500	-	-	-	€ 5.000
E3: Kennissessies	-	-	-	-	-	Hoort bij A3
E4: Stimuleren inzicht + zelfopwek	-	€ 20.000	€ 5.000	-	-	€ 25.000
E5: Grootverbruikersaanpak		€ 5.000				€ 5.000
E6: Netwerklaadinfra o.r.	-	€ 40.000	-	-	-	€ 40.000
TOTAAL Energie-projecten						€ 135.000
SUBTOTAAL						€ 571.500
Onvoorzien						€ 53.500
TOTAAL GROTE OOGST						€ 625.000

6. Ondertekening

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Breda,

13.-mei-2026

B.T. van Tartwijk,
afdelingshoofd Stedelijk Beleid

Namens Bedrijvenvereniging De Krogten,

11.-mei-2026

D. van der Palm,
voorzitter

Namens Bedrijvenvereniging De Mark,

11.-mei-2026

W. Avontuur,
voorzitter

7. Bijlagen

- Bijlage 1: Omgevingsscan De Krogten
- Bijlage 2: Omgevingsscan Emer
- Bijlage 3: contactgegevens deelnemende partners

Bijlage 3: Contactgegevens deelnemende partners

Organisatie	Contactpersoon	Rol	Contactgegevens
Ondernemersvereniging De Krogten	Debby van der Palm	Voorzitter	0654387365 d.vanderpalm@tritium.nl
Ondernemersvereniging De Mark	Wim Avontuur Paul Nipius	Voorzitter Parkmanager	w.avontuur@wcgbeheer.nl 0610902178 parkmanager@demark-breda.nl
Gemeente Breda	Bas van Gerwen Leanne van Tilborg Wout Zellenrath Pauline Smout Stephan van Renterghem Ferry Bettonvil	Projectleider Prg.manager Energie Energie Circulair Klimaat	0615896961 baa.van.gerwen@breda.nl 0618900404 lm.vantilborg@breda.nl 0653811434 w.zellenrath@breda.nl 0634295735 pmm.smout@breda.nl 0618492905 sjc.vanrenterghem@breda.nl Ffj.bettonvil@breda.nl
Provincie Noord-Brabant	Dion Sluijsmans		0627745161 dsluijsmans@brabant.nl
REWIN	Dirk van der Ven Monique van Lieveeloo		0619758530 d.vanderven@rewin.nl
OMWB			
Waterschap Brabantse Delta	Stan Avontuur Mirella Zuidgeest		s.avontuur@brabantsedelte.nl m.zuidgeest@brabantsedelta.nl
Breda Circulair	Edwin Lambregts		
Breda National Park City	Joost Barendrecht		joost@bredastadineenpark.nl
VNO NCW	Ruud Pulles		0639868584 pulles@vnoncwbrabantzeeland.nl
BOM			
Enexis			
Onderwijsinstellingen ntb			

